

Fracțiunea „Partidul Nostru”

SCRISOARE DESCHISĂ

privind soluționarea crizei hidrologice din Republica Moldova prin realizarea proiectului „Dunărea Moldovei – Autostrada Apei”

CĂTRE:

Doamna Maia Sandu

Președinta Republicii Moldova

Domnul Vasile Tofan

Prim-ministrul Republicii Moldova

Domnul Igor Grosu

Președintele Parlamentului Republicii Moldova

Domnul Serghei Diaconu

Director general al Centrului Național de Management al Crizelor

DE LA:

Președintele Frațiunii parlamentare „Partidul Nostru”

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Propunere privind adoptarea unei Hotărâri a Parlamentului pentru constituirea unui grup de lucru interinstituțional pentru elaborarea Conceptului național „Dunărea Moldovei – Autostrada Apei”

Stimată doamnă Președintă Maia Sandu,

Stimate domnule Prim-ministru Vasile Tofan,

Stimate domnule Președinte al Parlamentului Igor Grosu,

Stimate domnule Director general Serghei Diaconu,

Schimbările climatice afectează tot mai puternic resursele de apă ale Republicii Moldova.

Perioadele de secetă sunt tot mai severe. Debitele Nistrului și Prutului pot ajunge la niveluri care creează probleme sistemelor de captare. Apele subterane reprezintă o resursă importantă, dar nu pot înlocui în totalitate Nistrul și Prutul pentru alimentarea populației și a economiei cu apă.

În aceste condiții, securitatea alimentării cu apă trebuie tratată drept o problemă de securitate națională. Republica Moldova are nevoie de o soluție pentru următoarele decenii.

Fracțiunea parlamentară „Partidul Nostru” propune elaborarea Conceptului național „Dunărea Moldovei – Autostrada Apei”.

Ideea presupune crearea unui sistem național suplimentar de alimentare cu apă. Acesta ar avea punctul de captare la Dunăre, în zona Giurgiulești. Sistemul ar include stații de captare, tratare și pompare. Ar include conducte magistrale, rezervoare strategice și ramificații către principalele orașe ale țării.

Scopul nu este înlocuirea Nistrului, Prutului sau a apelor subterane. Scopul este diversificarea surselor. Republica Moldova trebuie să dispună de o alternativă atunci când una dintre sursele actuale nu mai poate asigura necesarul de apă.

Dunărea poate reprezenta această sursă strategică suplimentară. Fluviul are un bazin hidrografic enorm. Este alimentat de un număr foarte mare de râuri și afluenți din Europa.

Și Dunărea este vulnerabilă la secetă. Nicio sursă nu poate fi considerată absolut sigură. Tocmai de aceea propunem un sistem în care sursele de apă să se completeze. Nistru, Prut, Dunăre și resursele subterane. Nu trebuie să alegem una dintre ele. Trebuie să construim un sistem capabil să le folosească în funcție de situație.

AUTOSTRADA APEI

Propunerea Partidului Nostru constă în construirea etapizată a unei magistrale naționale de apă, cu punct de captare la Giurgiulești. Aceasta ar urma să interconecteze sudul, centrul și nordul Republicii Moldova.

Țara noastră are aproximativ 350 de kilometri de la nord la sud. Această dimensiune permite examinarea serioasă a unui sistem național integrat de transport al apei.

Lungimea totală a magistralei și a principalelor ramificații ar putea ajunge la aproximativ 400 de kilometri. Lungimea exactă trebuie stabilită prin proiectare și prin studiul de fezabilitate.

Propunem realizarea proiectului în trei etape.

ETAPA I – ELABORAREA CONCEPTULUI ȘI STUDIUL DE FEZABILITATE

Prima etapă trebuie să înceapă prin elaborarea Conceptului național „Dunărea Moldovei – Autostrada Apei”. În baza acestuia trebuie pregătit studiul complet de fezabilitate. Trebuie stabilit volumul de apă care poate fi captat din Dunăre. Trebuie analizată calitatea apei. Trebuie stabilită locația optimă a prizei. Trebuie proiectat traseul magistralei. Trebuie calculată diferența de nivel. Trebuie stabilit numărul stațiilor de pompare. Trebuie calculat consumul de energie. Trebuie stabilită capacitatea rezervoarelor strategice. Trebuie evaluate efectele asupra mediului. Trebuie calculate costurile. Trebuie identificate sursele de finanțare.

ETAPA II – GIURGIULEȘTI–CAHUL–COMRAT–CHIȘINĂU

Propunem ca prima etapă de construcție să cuprindă traseul:

Giurgiuilești – Cahul – Comrat – Chișinău.

Perioada estimativă de implementare trebuie analizată pentru un interval de 3–5 ani după finalizarea proiectării și asigurarea finanțării. Această magistrală ar crea o sursă suplimentară de apă pentru sudul și centrul Republicii Moldova. La Chișinău, noua infrastructură ar urma să fie interconectată cu sistemele existente.

ETAPA III – CHIȘINĂU–ORHEI–BĂLȚI–EDINEȚ

Următoarea etapă trebuie să prevadă extinderea sistemului spre nord.

Traseul general propus este:

Chișinău – Orhei – Bălți – Edineț.

Perioada generală de dezvoltare a întregului sistem poate fi estimată la 5–10 ani. Calendarul exact trebuie stabilit de specialiști. Prin ramificații regionale, sistemul va putea conecta și alte orașe și localități. Astfel, „Autostrada Apei” poate deveni coloana vertebrală a sistemului național de alimentare cu apă.

EXPERIENȚA ALTOR STATE

Proiecte mari de transport al apei există deja în alte state. Grecia dispune de sisteme magistrale care alimentează regiuni și localități aflate la distanțe mari. Sistemul Preveza–Arta–Lefkada cuprinde aproximativ 104 kilometri de conducte. Diametrele ajung la aproximativ 1.300 mm. Sistemul include rezervoare și stații de pompare și

deservește circa 150.000 de locuitori. Costul proiectului a fost estimat la aproximativ 120 de milioane de euro.

România dezvoltă proiecte regionale de apă de sute de milioane de euro. Proiectul regional Călărași–Ialomița este estimat la peste 290 de milioane de euro. Acesta cuprinde o infrastructură regională complexă de apă și canalizare.

Republica Moldova are deja experiență în construcția infrastructurii magistrale. Apeductul Chișinău–Strășeni–Călărași are o lungime de peste 50 de kilometri. Proiectul de dezvoltare a infrastructurii de apă din Moldova Centrală are o valoare de zeci de milioane de euro. Aceste proiecte demonstrează că infrastructura de transport al apei pe distanțe mari este posibilă.

Există însă și un alt exemplu important.

Mai multe state care au foarte puține resurse naturale de apă dulce au investit în tehnologii și infrastructură pentru a-și asigura securitatea apei.

Israelul este unul dintre cele mai relevante exemple. Peste 65% din apa potabilă a Israelului este deja asigurată prin desalinizarea apei de mare. Apa produsă este introdusă în sistemul național și transportată către consumatori.

Arabia Saudită asigură prin desalinizare aproximativ 60% din apa furnizată sectorului urban și dispune de mii de kilometri de conducte pentru transportul apei din zonele de coastă spre interiorul țării.

În Emiratele Arabe Unite, aproximativ 42% din necesarul total de apă este asigurat din apă de mare desalinizată.

Republica Moldova nu are nevoie să copieze aceste modele. Dar experiența lor demonstrează un lucru important. Un stat nu trebuie să depindă exclusiv de resursele de apă pe care natura i le oferă în imediata apropiere. Infrastructura poate transporta apa pe sute și chiar mii de kilometri.

Dacă state cu resurse naturale extrem de reduse de apă dulce au reușit să-și construiască sisteme strategice de alimentare, Republica Moldova trebuie cel puțin să analizeze profesionist posibilitatea valorificării accesului său la Dunăre.

NU DOAR O CONDUCTĂ

„Autostrada Apei” nu trebuie privită ca o simplă conductă. Este vorba despre un sistem complex de infrastructură critică. Prizele de apă trebuie proiectate astfel încât să poată funcționa și atunci când nivelul Dunării scade. Sunt necesare sisteme de filtrare. Sunt necesare stații de tratare. Sunt necesare stații de pompare. Sunt necesare sisteme permanente de monitorizare a nivelului și calității apei. Este necesară o alimentare sigură cu energie electrică. Trebuie prevăzute surse alternative de energie. Trebuie prevăzute generatoare și sisteme de stocare. Trebuie construite rezervoare strategice.

Un sistem de rezervoare trebuie analizat pentru sudul țării. Un alt sistem trebuie analizat pentru zona centrală. Un al treilea trebuie analizat pentru nord. Capacități suplimentare trebuie prevăzute în apropierea principalelor orașe.

Aceste rezerve ar permite menținerea alimentării cu apă în cazul unor avarii, poluări sau reduceri severe ale debitului unei surse.

AUTOSTRADA APEI ȘI AGRICULTURA

Conceptul trebuie să examineze și posibilitatea utilizării acestei infrastructuri pentru agricultură. Republica Moldova nu poate avea o agricultură competitivă dacă producția depinde aproape exclusiv de precipitații. Seceta înseamnă recolte mai mici. Înseamnă pierderi pentru agricultori. Înseamnă prețuri mai mari. Înseamnă mai puține investiții în sate.

„Autostrada Apei” poate deveni, în perspectivă, și coloana vertebrală a unui sistem național modern de irigare. Alimentarea populației cu apă potabilă trebuie să aibă prioritate. În paralel, sistemul poate fi proiectat astfel încât anumite capacități și ramificații să poată asigura apă pentru irigații.

PROPUNEREA CENTRALĂ

Pentru ca această idee să treacă de la nivelul unei propuneri la o analiză serioasă de stat, Frațiunea parlamentară „Partidul Nostru” propune adoptarea unei Hotărâri a Parlamentului Republicii Moldova privind constituirea unui grup de lucru interinstituțional pentru elaborarea Conceptului național „Dunărea Moldovei – Autostrada Apei”.

Considerăm necesară implicarea activă a Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, a Prim-ministrului Republicii Moldova, Vasile Tofan, a Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, Igor Grosu, și a Directorului general al Centrului Național de Management al Crizelor, Serghei Diaconu.

Solicităm susținerea instituțională a inițiativei și desemnarea reprezentanților instituțiilor competente în cadrul grupului de lucru.

Din grup trebuie să facă parte reprezentanți ai Parlamentului, Guvernului, Președinției, Centrului Național de Management al Crizelor, Ministerului Mediului, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, instituțiilor responsabile de gospodărirea apelor, autorităților publice locale și operatorilor de apă.

Trebuie implicați experți în hidrologie. Trebuie implicați specialiști în proiectarea apeductelor. Trebuie implicați specialiști în energie. Trebuie implicați experți în mediu și agricultură. Trebuie implicați reprezentanți ai mediului academic. Trebuie implicați experți financiari și parteneri de dezvoltare.

Hotărârea Parlamentului trebuie să stabilească mandatul, componența și termenul de activitate al grupului de lucru.

Scopul principal trebuie să fie elaborarea Conceptului național „Dunărea Moldovei – Autostrada Apei”.

MANDATUL GRUPULUI DE LUCRU

Propunem ca grupul de lucru să examineze și să prezinte soluții privind:

1. Fezabilitatea captării apei din Dunăre în zona Giurgiulești.
2. Volumele de apă care pot fi captate în condiții de siguranță.
3. Impactul asupra mediului.
4. Traseul preliminar Giurgiulești–Cahul–Comrat–Chișinău.
5. Extinderea Chișinău–Orhei–Bălți–Edineț.
6. Punctele de interconectare cu sistemele de alimentare existente.
7. Amplasarea stațiilor de captare, tratare și pompare.
8. Amplasarea și capacitatea rezervoarelor strategice.
9. Necesarul de energie pentru pomparea apei.
10. Soluțiile de alimentare energetică de rezervă.
11. Costurile estimative pentru fiecare etapă.
12. Calendarul realist de implementare.
13. Posibilitatea utilizării infrastructurii și pentru dezvoltarea sistemului național de irigare.
14. Posibilitățile de finanțare din fondurile Uniunii Europene.
15. Posibilitățile de finanțare prin Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Mondială, KfW și alte instituții.
16. Posibilitatea implicării României și a altor parteneri internaționali.
17. Riscurile hidrologice, tehnice, energetice, economice și de mediu.

18. Necesitatea constituirii unor rezerve strategice naționale de apă.
19. Integrarea proiectului în sistemul național de management al crizelor.
20. Etapele necesare pentru trecerea de la Concept la studiul complet de fezabilitate și apoi la proiectare.

ROLUL INSTITUȚIILOR

Solicităm Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, susținerea examinării securității hidrice drept componentă a securității naționale și sprijinirea dialogului cu partenerii externi pentru dezvoltarea unui asemenea proiect strategic.

Solicităm Prim-ministrului Republicii Moldova, Vasile Tofan, implicarea activă a Guvernului și desemnarea instituțiilor executive care vor participa la elaborarea Conceptului.

Solicităm Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, Igor Grosu, susținerea inițierii și examinării unei Hotărâri a Parlamentului privind constituirea grupului de lucru interinstituțional și asigurarea unui dialog parlamentar larg asupra proiectului.

Solicităm Directorului general al Centrului Național de Management al Crizelor, Serghei Diaconu, participarea activă la grupul de lucru și integrarea scenariilor de deficit sever de apă în analiza națională a riscurilor.

Rezultatul activității grupului trebuie să fie un document concret. Conceptul național „Dunărea Moldovei – Autostrada Apei”. Documentul trebuie prezentat Parlamentului și Guvernului. El trebuie supus dezbaterilor publice. În baza acestuia trebuie luată decizia privind lansarea studiului complet de fezabilitate.

CONCLUZIE

Republica Moldova nu trebuie să aștepte următoarea criză a apei pentru a începe să caute soluții. Un proiect de asemenea amploare nu se construiește într-un an. Nu se construiește într-o singură etapă. Și nu va fi ieftin. Dar întrebarea principală nu este doar cât va costa „Autostrada Apei”. Întrebarea este cât ar costa Republica Moldova lipsa unei surse sigure de apă. Ce se întâmplă dacă peste 10 sau 15 ani Chișinăul se confruntă cu un deficit sever și prelungit? Ce se întâmplă cu Bălțiul? Cu Cahulul? Cu Comratul? Cu Orheiul? Cu Edinețul? Ce se întâmplă cu agricultura? Cu industria? Cu investițiile? Cu oamenii? Infrastructura strategică se construiește înainte de criză.

Republica Moldova are aproximativ 350 de kilometri de la nord la sud. Avem acces la Dunăre. Avem Nistru și Prut. Avem resurse subterane. Trebuie să construim un sistem în care aceste surse să se completeze.

De aceea propunem constituirea, prin Hotărâre a Parlamentului, a grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea Conceptului național „Dunărea Moldovei – Autostrada Apei”. Solicităm examinarea prezentei propuneri și implicarea activă a instituțiilor pe care le conduceți.

Apa este o resursă vitală. Securitatea apei este securitatea țării.

Cu respect,

Digitally signed by Usatii Renato
Date: 2026.10.08 11:53:44 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Renato Usatii

Președintele Frațiunii parlamentare „Partidul Nostru”

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova